

Hankehaku ympäristöministeriön vesien- ja merenhoidon sekä ravinteiden kierrätysohjelman (Raki2) kärkihankkeisiin

Ympäristöministeriö käynnistää kaksivaiheisen hankehaun vesien- ja merenhoidon sekä ravinteiden kierrätysohjelman (Raki2) kärkihankkeisiin. Ensimmäisessä, nyt avattavassa vaiheessa järjestetään ideahaku. Ympäristöministeriö päättää ideahaun perusteella jatkoon valittavat hankkeet, ja antaa kirjallisen palautteen jatkohakemuksen laatimiseksi.

Ympäristöministeriö voi rahoittaa hankkeita joko valtionavustuslain (688/2001) mukaisena avustuksena, mikäli kyse on rahoituksesta hakijan/hakijakonsortion omaan hankkeeseen. Vaihtoehtoisesti ympäristöministeriö voi hankkia määrärahalta hankintalain (1397/2016) 9 § 1 mom. 13) kohdassa tarkoitettuja tutkimus- ja kehittämispalveluita. Hakijan tulee jo nyt käynnistyvässä ideahakuvaiheessa määrittellä, hakeeko hakija valtionavustusta vai esittääkö hakija hankeidean koskien tutkimus- ja kehittämishankintoja ja valita sen mukaisesti oikea vaihtoehto ideahakulomakkeesta. Mikäli oikean rahoituskanavan valinnasta on epätietoisuutta, hakijoita kehoitetaan olemaan yhteydessä ympäristöministeriöön hankkeelle parhaiten soveltuvan rahoitusmuodon valinnan suhteen.

Vaihe 1: Ideahaku

Hakuaika: 10.1.2018 – 9.2.2018

Hakemus ideahakua varten laaditaan alla olevista linkeistä löytyvällä lomakkeella. Kaikkiin kohtiin on vastattava, ja vaillinaisesti täytetyt lomakkeet jätetään huomioimatta. Hakemuksen on oltava virallisen nimenkirjoitusoikeuden omaavan henkilön allekirjoittama. Yhdestä hankkeesta hyväksytään vain yksi hakemus. Hakemus sisältää ainoastaan hakulomakkeen. Liitteitä ei vaadita, eikä niitä huomioida.

Hakemus lähetetään ensisijaisesti sähköpostitse 9.2.2018 klo 16:15 mennessä osoitteella kirjaamo@ym.fi. Hakemukset voi toimittaa myös postitse osoitteella Ympäristöministeriö, Kirjaamo, PL 35, 00023 Valtioneuvosto. Viestiin tai kirjeeseen merkitään ”Vesien- ja merenhoidon sekä Raki2 - ohjelman ideahaku, kevät 2018”. Määräajan jälkeen tulleita hakemuksia ei oteta huomioon.

Toiseen vaiheeseen valituille hankkeille pyritään tiedottamaan päätöksestä kuukauden sisällä ideahaun sulkeutumisesta. Toisen vaiheen hakemuksen tekoon aikaa on viidestä kuuteen viikkoa.

Tavoite

Vesien- ja merenhoidon sekä ympäristöministeriön Ravinteiden kierrätysohjelman (Raki2) kärkihankkeilla tulee toteuttaa konkreettisia toimenpiteitä vesien tilan parantamiseksi ja ravinteiden kierrätyksen tehostamiseksi. Kärkihankkeiden toivotaan myös tuottavan uutta tietoa, menetelmiä tai toimintamalleja vesienhoidon suunnittelun ja toteuttamisen tueksi.

Tausta

Hankkeilla haetaan laajaa vaikuttavuutta sekä **vesien- ja merenhoidon toimenpideohjelmien, että Raki2-ohjelman tavoitteiden** saavuttamiseksi. Hankehakijoita kehoitetaan huolellisesti tutustumaan näihin ohjelmiin ja niiden tavoitteisiin.

Hankkeet toteuttavat osaltaan pääministeri Sipilän hallitusohjelman ”**Kiertotalouden läpimurto, puhtaat ratkaisut käyttöön**” – kärkihanketta, jonka tavoitteena on tehdä Suomesta bio- ja kiertotalouden sekä cleantechin edelläkävijä. Samalla kasvatetaan ravinne- ja energiaomavaraisuutta. Hallitusohjelman tavoitteena on myös parantaa vesien tilaa vähentämällä vesistöjä ja Itämeren kuormittavia ravinteita, humusta ja haitallisia aineita.

Hakuteemat

Vesien- ja merenhoidon tavoitteiden toteutumista edistäviltä hankkeilta toivotaan ensisijaisesti toimia vesistöjen hyvän tilan säilyttämiseksi tai palauttamiseksi vähentämällä ravinteiden, haitta-aineiden ja humuksen vesistökuormitusta. Hankehaussa tuetaan laaja-alaisesti erilaisia konkreettisia, innovatiivisia ja monistettavia ja/tai liiketoimintapotentiaalia sisältäviä vesienhoidon toimia ja toimintamalleja. Osana

hankkeita voidaan toteuttaa myös konkreettisia toimia tukevaa kehittämistä, viestintää, verkostoitumista ja selvityksiä. Näiden lisäksi hakijoilta toivotaan hankeideoita liittyen seuraaviin teemoihin:

1. Valuma-alueen vesitalouden hallintaan liittyvät kokonaisuudet, jotka voivat sisältää mm. uusia luonnonmukaisia menettelytapoja maa- ja metsätalouden valumavesien sekä hule- ja tulvavesien hallintaan. Hankkeiden toivotaan perustuvan kokonaiskuvaan tarvittavien toimenpiteiden vaikuttavuudesta sekä ymmärrykseen eri sektorien välisen yhteistyön tarpeesta
2. Taloudellisesti kannattavien hoitokalastusmallien kehittäminen ja jalkauttaminen osana kokonaisvaltaista vesienhoitoa ja vesistöihin kertyneiden ravinteiden kierrätystä
3. Haitallisten aineiden (ml. lääkeaineet ja mikromuovit) päästöjen vähentämiseen ja roskaantumisen ehkäisyyn liittyvien menetelmien pilotointi
4. Alueellisten vesien- ja merensuojeluorganisaatioiden tai verkostojen rakentaminen ja aktivointi vesien ja Itämerensuojelun toimien toteuttamiseksi, mukaan lukien sektorien rajat ylittävien ja Itämeren alueen verkostojen rakentaminen

Ravinteiden kierrätysohjelman (Raki2) tavoitteena on vähentää rehevöitymistä ja edesauttaa Itämeren ja vesien hyvän tilan saavuttamista vuoteen 2020 mennessä, säästää mineraalifosforivaroja ravinteita kierrättämällä, edistää bio- ja kiertotaloutta sekä tehdä ravinnekierrätys yleisesti tunnetuksi ja hyväksytyksi. Ensisijaisesti pyydetään hankeideoita seuraaviin teemoihin:

1. Jätevesipohjaisten turvallisten kierrätyslannoitteiden kehittämisen ja käyttöönoton edistäminen
2. Sivuvirtojen hyötykäyttö ravinnekierrätyksessä
3. Ravinneneutraali kunta -konseptin levittäminen ja käyttöönotto uusilla alueilla
4. Innovatiiviset menetelmät ravinnekierrätyksen tiedotuksessa, neuvonnassa ja koulutuksessa

Hankkeiden arviointi

Ideahakuvaiheessa hankkeiden arviointi tapahtuu pisteyttämällä hakulomakkeen kohdat 1 - 7. Hakulomakkeen liitteessä on kuvattu millaisesta hankeideaesityksestä voi saada täydet pisteet.

Toisessa vaiheessa arviointi tapahtuu ennalta määriteltujen ja ennalta ilmoitettujen arviointikriteerien pohjalta, joiden avulla ympäristöministeriön ja tarvittaessa muiden ministeriöiden edustajista koostuva asiantuntijapaneeli pisteyttää hankehakemukset ja asettaa ne paremmuusjärjestykseen.

Hakija

Hakijana voivat olla kaikki yksityiset ja julkiset organisaatiot ja yritykset, jotka ovat oikeushenkilöitä. Hakija ei voi olla yksityishenkilö. Hakijana voi olla myös konsortio. Konsortion ollessa kyseessä hankkeella on kuitenkin oltava yksi päähakija, jonka kanssa ympäristöministeriö tekee sopimuksen tai avustuspäätöksen. Päähakija vastaa hankkeesta kaikkien konsortion osapuolten puolesta ja huolehtii siitä, että konsortio on sopinut hankkeen toteuttamisesta keskenään riittävällä tavalla.

Rahoitus ja rahoituskausi

Ympäristöministeriö on varautunut rahoittamaan hankkeita valtion avustuksina noin 1,3 miljoonalla eurolla ja tutkimus- ja kehittämishankkeita noin 3,8 miljoonalla eurolla vuonna 2018. Hankkeet voivat alkaa aikaisintaan 1.6.2018 ja kestää enintään vuoden 2020 loppuun.

Hankerahoitus kattaa pääsääntöisesti kaikki hankkeesta aiheutuvat kustannukset yleiskustannukset mukaan lukien. Rahoituksella on mahdollista kattaa 25 - 80 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista, joten hakijalta tai konsortiolta edellytetään kuitenkin aina omarahoitusta. Euromääräistä ylä- tai alarajaa haettavalle hankkeelle ei ole asetettu. Tavoitteena on kuitenkin varmistaa avustus useammalle hankkeelle.

Ideahakuvaiheessa hakijan tulee arvioida hankkeen kokonaiskustannukset ja omarahoituksen osuus, sekä mahdollinen muu rahoitus. Mikäli hanke hyväksytään ideahaussa jatkoon, hankkeessa suunnitellut toimet ja niihin kohdistuvat resurssit kuvataan yksityiskohtaisesti toisen vaiheen hankehakemuksessa ja siihen liitettävässä kustannuserittelyssä. Rahoituksesta ei makseta ennakkoita.

Rahoituksen hakemisessa, käyttämisessä ja raportoinnissa noudatettavat yksityiskohtaiset, vuosittain tarkistettavat ohjeet ('Ohjeet hanketoteuttajille 10.1.2018') ovat ympäristöministeriön verkkosivuilla www.ym.fi/ravinteidenkierratys ja www.ym.fi/vesienjamerenhoito .

Avustus- ja tukityypin valinta

Ympäristöministeriö voi rahoittaa hankkeita joko valtionavustuslain (688/2001) mukaisena avustuksena tai ympäristöministeriö voi hankkia määrärahalta hankintalain (1397/2016) 9 § 1 mom. 13) kohdassa tarkoitettuja tutkimus- ja kehittämisspalveluita.

Mikäli hakija hakee valtionavustusta (rahoitustukea) hankkeelle ja hanke ei sisällä taloudelliseksi toiminnaksi katsottavia toimia, sille voidaan myöntää valtionavustus, jonka käytössä noudatetaan valtionavustuslakia. Mikäli hakemuksen katsotaan kohdistuvan taloudelliseen toimintaan, tullaan siihen jatkovaiheessa soveltamaan valtionavustuslain lisäksi EU:n valtioneuvoston päätöksiä (vähämerkityksellinen de minimis –tuki tai yleinen ryhmäpoikkeusasetus). Mikäli kyse on hankeideasta, jonka perusteella ympäristöministeriö jatkovaiheessa päättää hankkia tutkimus- tai kehittämisspalvelun sovelletaan hankintaan tutkimus- ja kehittämisspalveluja koskevia sääntöjä.

Hankkeelle soveltuva avustus- tai hankintamenettely määräytyy hankkeessa suunniteltujen toimien perusteella, ja soveltuva menettely vaikuttaa hankkeelle myönnettävän rahoituksen tai tukiosuuden suuruuteen.

Hakumenettelyyn sovellettava lainsäädäntö

Valtioneuvoston päätökset

<http://tem.fi/valtioneuvostonpaatokset>

Hankintalaki 1397/2016

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161397>

De minimis –asetus (komission asetus 1407/2013)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1407&from=fi>

Yleinen ryhmäpoikkeusasetus (komission asetus 651/2014):

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0651&from=fi>

Kalastus- ja vesiviljelyalan ja maataloustuotteiden alkutuotannon toimialat:

De minimis (komission asetus 717/2014 ja 1408/2013)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0717&from=FI>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1408&qid=1485192991593&from=EN>

Ryhmäpoikkeusasetus (komission asetukset 1388/2014 ja 702/2014).

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R1388&qid=1485193049540&from=EN>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0702&qid=1485193102534&from=EN>

Lisätietoja:

Vesien- ja merenhoidon hankkeet: projektipäällikkö Jenni Jäänheimo, jenni.jaanheimo@ym.fi
p. 029 525 0349

Raki2 -ohjelma: projektipäällikkö Arja Nykänen, arja.nykanen@ym.fi
p. 029 525 0053

Merenhoidon suunnittelu ja yhteistyö:

http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Meri/Merensuojelu_ja_hoito/Merenhoidon_suunnittelu_ja_yhteistyo

Vesienhoidon suunnittelu ja yhteistyö:

[http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi/Vesiensuojelu/Vesienhoidon suunnittelu ja yhteistyö](http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi/Vesiensuojelu/Vesienhoidon_suunnittelu_ja_yhteistyö)

Vesien- ja merenhoidon kärkihanke:

www.ym.fi/vesienjamerenhoito

Raki2-ohjelma:

www.ym.fi/ravinteidenkierratys

Pääministeri Sipilän hallituksen ohjelma:

<http://valtioneuvosto.fi/hallitusohjelman-toteutus/biotalous>